

Äänikuvia

Vaaleista koituu etupäässä sekaannusta.

Onnellista sentään on, että yleensä sekaannukset kumoavat toisensa. Kun kansa ensin äänestää päin prinkkalaa, vaalitoimitsijat laskevat äänet prään pinkkalaa. Lopputulos on likiarvoltaan plus miinus yks hailee. Eduskuntaan menee se joka sattuu kohdalle osumaan, kun ääntenlaskenta lopetetaan.

Laki sanoo jotain sellaista, että äänestyslippuun ei saa piirrellä asiattomia, korkeintaan sellaista, joka selventää asiaa.

Siis esimerkiksi suosittu äänestyslipun kuvitusaihe, kirkkovene, kelpaa selvennykseksi, jos äänestetään kristillistä liittoa, ei muulloin.

Ja jos Heikki Mustosen äänestyslippuun on piirretty esine, jossa on eräänlainen varsi ja motukka päässä, se voidaan tulkita kirveeksi. Silloin se on selvennys, koska Mustonen on kirveslinjalainen. Sama symboli tosin yllättäen käy myös taistolaiselle Pentti Liedekselle, koska hän ilmoittaa olevansa am-

matiltaan kirvesmies.

Paljon enemmän hankaluuksia aiheutuu kuitenkin itse pääasiasta, ehdokkaan numerosta. Numerothan ovat Suomessa tunnetusti hyvin samannäköisiä. Kuutonen voi näyttää nollalta, seiska ykköseltä ja nelonen kumollaan olevalta tuolilta. Jos vaikka jollakulla on niin has-sunkurinen numero kuin 66, hän voi saada niidenkin ääniä, jotka ovat äänestäneet 00:aa.

Siksi onkin syytä harkita luopumista numeroiden käytöstä. Siirrytään vaaleissa kokonaan kuvalliseen esitykseen. Jokainen äänestäjä saa piirtää kuvan ehdokkaastaan. Vaalilautakuntien tehtäväksi jää tulkita näköisyyksiä. Luultavasti sillä tavalla päästään jotakuinkin yhtä tarkkoihin tuloksiin kuin nykyisinkin.

Täysi näköispiirtely voi kuitenkin tuottaa joillekin kansalaisille vaikeuksia ja sitä paitsi suosia helponnäköisiä ehdokkaita, kuten kaljupäitä tai risupartoja. Siksi on säilytettävä mahdollisuus

symboliikan käyttämiseen. Ihmiset siis piirtelevät lippuihinsa kuvioita, joiden katsovat parhaiten kuvastavan ehdokastaan. Jos joku on sitä mieltä, että ehdokas muistuttaa vaikkapa jotain ruumiinosaa, äänestäminen käy näppärästi, kun on tuttu pilkka.

Symbolien tulkinnassakaan ei tule vaikeuksia, kun ääntenlaskenta keskitetään Mika Waltarin patsastoimikunnalle. Kun se pystyy näkemään Waltarin elämäntyön kolmessa kivenmöhkäleessä, se varmasti pystyy valitsemaan pätevän eduskunnan kansalaisten piirrosten perusteella.